

Підготовка фахівців з документознавства в Україні: досвід та перспективи розвитку

Ірина Тюрменко

Кафедра історії та культурології, Національний авіаційний університет, УКРАЇНА, м.Київ, просп.Космонавта Комарова 1, E-mail: azap@voliacable.com, tira@nau.edu.ua

The abstract of the presentation provides overview of the process of preparation of specialistson in documentation logistics and information technology in Ukraine and at the NAU. Particular attention is given to analysis of education system in this area in Canada. Currently, it is important to coordinate the content of education and qualification requirements to the occupation with the requests and perspectives of the development of the society.

Ключові слова – документознавство, інформаційна діяльність, архівна справа, підготовка документознавців.

I. Вступ

Значний вплив на вироблення сучасної концепції підготовки документознавців в Україні справили процеси інформатизації суспільства, намагання швидко інтегруватися в європейській освітній простір та поява електронного документа. Ускладнення діловодно-документознавчих процесів, розвиток документно-інформаційного ринку сформували вимоги до фахівця документознавця, який би мав універсальну сучасну освіту: володів знаннями та навичками з документознавства та інформаційної діяльності.

II. Основна частина

В Україні одним із перших навчальних закладів, що переорієнтовався на нові вимоги часу став Харківський державний інститут культури (з 1998 р. – Харківська державна академія культури). У 1995 році на базі бібліотечного факультету там була відкрита спеціальність документознавство та інформаційна діяльність. Інтерес до спеціальності неухильно зростав, орієнтуючись перш за все на соціальний запит користувачів ринку освітніх послуг. Сьогодні тільки у Києві у 5 університетах, з-поміж яких і НАУ, готують фахівців з документознавства та інформаційної діяльності. Розвиток спеціальності призвів до появи самостійного наукового напрямку – соціальних комунікацій.

Підготовка спеціалістів з документознавства в Україні має ту особливість, що кожний навчальний заклад враховує профіль свого навчального закладу та певною мірою – «моду на професію», що виявляється у присвоєнні відповідних кваліфікацій. Так, в Інституті державного управління Київського національного університету культури і мистецтв окрім документознавчо-інформаційному циклу дисциплін особлива увага приділяється теорії й практиці державного управління, PR-технологіям.

У Національній державній академії керівних кадрів культури кафедра документознавства та управління соціальними комунікаціями, реорганізована у 2011 р., веде підготовку за спеціальностями менеджер-документознавець, менеджер інформаційних систем і технологій, документознавець-менеджер інформаційно-аналітичних структур тощо.

Національний авіаційний університет, маючи фундаментальну технічну базу, орієнтується на гармонійне поєднання гуманітарної і комп'ютерної підготовки, присвоюючи кваліфікацію відповідно до національного класифікатора професій. Слід зауважити, що НАУ у цьому плані чи не єдиний вищий навчальний заклад України, який готує документознавця, інженера науково-технічної інформації, наукового співробітника з науково-технічної інформації.

Цікавий досвід з підготовки фахівців з документознавства накопичений в Національному університеті „Львівська політехніка”. На вимогу сучасних потреб кафедра була реорганізована і зараз пропонує окрім традиційної спеціальності документознавця на рівні бакалаврату, нову міждисциплінарну спеціальність на рівні магістра – консолідована інформація.

Аналіз розвитку документознавства в інших країнах свідчить, що ця спеціальність не є масовою, а скоріше вузько спеціалізованою. Росія, Литва, Канада виробили свою освітню концепцію. Зокрема, в Канаді лише в Університеті Квебеку у Монреалі на базі кафедри історії Гуманітарного факультету на бакалаврському рівні ведеться підготовка за суголосною спеціальністю – управління документацією та архівами [1]. Навчальний передбачає вивчення таких дисциплін, як управління документацією, управління документацією, діловодство, архівна справа, електронний документаобіг, комп'ютерна підготовка, методи оцінки цінності документів, у тому числі і архівних, документальні комунікації тощо. Умова прийому - базовий осінній триместр університетської підготовки, високий рівень володіння мовою, що засвідчує диплом відповідного рівня, або досвід роботи у цій галузі. Сертифікат, що видається по закінченню навчання, дозволяє працювати у тих же сферах, що і в Україні.

Висновок

Отже, різні підходи до підготовки документознавців в Україні свідчать про намагання модернізувати спеціальність, оживити інтерес до неї з боку молоді. Універсальний фахівець, який раніше уявлявся як діловод-документознавець, добре володіючий комп'ютером, тепер усе більше пов'язується з інформаційним аналітиком, а потім уже з документознавцем.

Література

1. Département d'histoire de l'Université du Québec à Montréal [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.histoire.uqam.ca/programmes/4347/>